

Жыбуртовіч А.Д.,
аспірантка

ДА ПЫТАННЯ АБ РОЛІ БІБЛІЯТЭК РЭСПУБЛІКАНСКАГА ЦЭНТРА Ў ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫМ РАЗВІЦЦІ СТУДЭНЦКАЙ МОЛАДЗІ

Мінск у якасці адміністрацыйнага, палітычнага, прамысловага, навуковага, вучэбнага цэнтра рэспублікі мае велізарны інтэлектуальны патэнцыял. Па даных, атрыманых вучоным саветам на кібернегіцы АН СССР, Мінск знаходзіўся ў канцы 80-х гадоў на 3-м месцы па культурнаму ўзроўню сярод гарадоў былога Саюза (першае месца займаў Талін, другое -- Каўнас). За прайшоўшыя крызісныя гады становішча, вядома, некалькі пагоршылася, але агульны высокі культурны ўзровень, безумоўна, захаваўся.

Другімі словамі, мінскае гарадское культурнае асяроддзе мае магчымасці забяспечыць чалавеку ўсе ўмовы дзеля духоўнага развіцця. Рэспубліканскі цэнтр значна павялічвае магчымасці пашырэння кругагляду і ведаў асобы, таму што апыраджае ўсе іншыя тыпы рассялення па тэхнічнай аснашчанасці, разнастайнасці выбару заняткаў, адпачынку, дыяпазону магчымасцей у галіне духоўнай культуры. У гарадскім асяроддзі ў шырокай нааўнасці разнастайныя ўмовы для дзейнасці чалавека. Умовы жыцця вялікага горада садзейнічаюць развіццю самаўсведамлення асобы як галоўнай апоры сацыяльнага кантролю, робяць магчымым паступовае яго перарастанне ў самакантроль.

У ідэале вялікі горад (канкрэтна рэспубліканскі цэнтр) сваімі ўмовамі і інтэлектуальным патэнцыялам здольны забяспечыць поўнае станаўленне асобы, яе сацыялізацыю. Але ці заўсёды маладыя людзі, студэнты выкарыстоўваюць гэтыя вельмі шырокія магчымасці? Наколькі абагачаецца асоба маладога чалавека, які правёў 4--6 год у цэнтры навуковай і культурнай дзейнасці рэспублікі, што атрымаў ён ад вышэйшай адукацыі, акрамя прафесіі? Адукацыі, нават прафесійнай, недастаткова, каб адбылася асоба.

Фарміраванню асобы закліканы садзейнічаць шматлікія сацыяльныя інстытуты грамадства, якія ў цяперашні складаны час не заўсёды адэкватна выконваюць свае функцыі, таму што

адсутнічае новая канцэпцыя іх дзейнасці. Бібліятэкі як адзін з сацыяльных інстытутаў, як "падмурак культуры" павінны выконваць, на наш погляд, цэнтральную ролю ў сістэме сацыяльных інстытутаў, звязаных з дакументнай камунікацыяй. Бібліятэкі маюць сёння вялікія інфармацыйныя рэсурсы, яны здольны дапамагчы маладому чалавеку рэалізаваць сябе ў пазнанні, творчасці, зносінах; у іх прысутнічае добрае інфармацыйнае асяроддзе, якое здольна фарміраваць і актывізаваць творчы патэнцыял сённяшняга студэнта. Аб тым, што нашым студэнтам патрэбна такая актывізацыя, гавораць даныя шматлікіх сацыялагічных даследаванняў, у тым ліку і праведзеныя намі ў ВДУ горада ў 1992--1993 гадах. Выяўлена, што ў большасці студэнтаў пасіўны тып адносін да навучання, нізкая зацікаўленасць у самаадукацыі; пазнавальная дзейнасць мае ў іх невялікую каштоўнасць; неразвітыя культурныя патрабаванні; эмацыянальныя белласці. Адсюль можна прыйсці да высновы, што многія каштоўнасці, якія нясе ў сабе вялікі горад, не будуць запатрабаваны студэнцкай моладдзю, і грамадства "страціць" частку маладога пакалення, якое пры спрыяльных умовах было б здольна змяніць само грамадства.

На наш погляд, бібліятэкі павінны прыкласці ўсе намаганні, каб сфарміраваць у студэнтаў патрэбу ў карыстанні бібліятэкай. Нам патрэбна новая філасофія: інфармацыя, якую распаўсюджвае бібліятэка, павінна "пакетавацца", г.зн. папярэдне інтэлектуальна перапрацавацца, індывідуалізавацца, падганяцца да "пастаці" асобнага чытача. Праша можа ісці пад лозунгам: "Найменшыя намаганні з боку чытача ў справе атрымання інфармацыі". Толькі тады, на наш погляд, бібліятэка зможа выконваць сваю функцыю ў грамадстве.

Бураўкін А.Г.,
канд.тэхн.наук, дацэнт.
Зязюля А.Р.,
ст.выкладчык

ДАКЛАДНЫЯ ВЕДЫ -- СРОДАК ІНФАРМАТЫЗАЦЫІ МІЖГАЛІНОВЫХ УЗАЕМАДЗЕЙНЯЎ У КУЛЬТУРЫ

Мэта адукацыі -- усведамленне дакладных ведаў разнастайных галін чалавечай дзейнасці.